

## Aloite Helsingin yhteiselle kirkkovaltuustolle Alppilan kirkon ja tilaluopumisprosessin kehittämisestä

Ehdotus uuden toimintamallin kokeilusta, jossa kiinteistön kehittämiseksi ja kiinteistöä koskevaa tulevaisuustyötä valmistelemaan perustetaan erillinen kehitysryhmä.

7.3.2024

### **Tausta**

Helsingin seurakuntayhtymällä on paljon kirkkoja ja muita kiinteistöjä, joiden tulevaisuus on vaakalaudalla seurakuntien heikon taloustilanteen ja kunnianhimoisten tilavähennystavoitteiden vuoksi. Useat tilat vaatisivat kehittämistä tai korjaustoimenpiteitä, mutta näiden toimenpiteiden toteutumista hidastaa tilojen hallinnointijärjestely: seurakunnat toimivat tiloissa vuokralaisina ja yhtymä tilan omistajana vastaa viime kädessä tilan kehittämistä.

Tällä hetkellä tilanteessa, jossa seurakunta suunnittelee luopuvansa esimerkiksi kirkosta tai muusta tilasta, ei tilan kehitysprosessi pääse yhtymän kiinteistöosastolla alkamaan ennen kuin seurakunta on tehnyt varsinaisen luopumispäätöksen. Tilojen jatkokehittämisen ja esimerkiksi yhteiskehittämisen kumppanin etsinnän kannalta kiinteistön omistajan proaktiivisuus ja alueen seurakunnan osallisuus olisi tärkeää. Yhtymän kiinteistöosasto on myös kovin työllistetty eikä kiinteistöjen kehitystyöhön ole paljoo resursseja käytettävissä.

Helsingin seurakuntayhtymän tilaluopumisia koskevassa prosessikaaviossa (hyv. 2022) on prosessin osana esitetty "jatkuva vuorovaikutus seurakuntien kanssa". Tätä vuorovaikutusta ja yhteistyötä tulisi konkretisoida ja tiivistää koko tilaluopumisprosessin aikana, kun nyt prosessi pitkittyy kehittämisen odottaessa ao. seurakuntaneuvoston tilaluopumispäätöstä.

### **Alppilan kirkko esimerkkitapauksena**

Kallion seurakuntaneuvosto teki 13.2.2024 päätöksen luopua Alppilan kirkosta kesällä 2025, sillä peruskorjausta vaativan kirkon korjaaminen ja käyttö sen jälkeen tulisi seurakunnalle yksinkertaisesti liian kalliiksi. Samaan aikaan Helsingin kaupunki suunnittelee lähialueiden kehittämistä ja uudelleenkaavoitusta, ja Alppilan kirkko sijaintinsa puolesta voisi houkuttaa erilaisia kumppaneita yhteiskehittämään kirkon korttelia. Tällaisen yhteiskehittämisen etenemiseksi ja esimerkiksi kaavamuutoksen hakemiseksi vaadittaisiin kuitenkin Helsingin seurakuntayhtymältä aloitteellisuutta ja näkemystä tilan kehittämiseksi, mitä nykyisillä rakenteilla ja resursseilla ei ainakaan nopeasti saavuteta.

### **Aloite**

Ehdotamme, että Alppilan kirkon luopumisen osalta kokeillaan uutta toimintamallia, jossa kiinteistön kehittämiseksi perustetaan erillinen kehitysryhmä. Mallin tarkoitus on tiivistää

Helsingin seurakuntayhtymän ja paikallisseurakunnan välistä yhteistyötä kirkkokiinteistön kehittämiseksi seurakunnan luopumispäätöksen jälkeen.

- Ryhmän tavoitteena olisi muodostaa poliittinen näkemys siitä, miten ja mihin suuntaan kiinteistöä, tässä tapauksessa Alppilan kirkkoa, kehitetään tulevaisuudessa. Ryhmä vastaisi kiinteistön yhteiskehittämisen valmistelusta ja yhteistyökumppanin etsinnästä YKV:n päätöksentekoa varten.
- Kehitysryhmään voisivat kuulua ainakin kiinteistöosaston, kirkkovaltuutettujen ja alueen seurakunnan eli tässä tapauksessa Kallion srk:n edustajat. Lisäksi ryhmällä tulisi olla mahdollisuus käyttää apunaan ammattitaitoista arkkitehtiä. Kokoonpanon tulisi olla riittävän pieni, jotta työ saadaan nopeasti alulle. Joka tapauksessa alueen seurakunnan on hyvä olla tiiviisti mukana kiinteistön kehittämistyössä, ja kirkkovaltuutettujen rooli kehitystyössä on olennainen muodostettaessa poliittista näkemystä kiinteistön tulevaisuudesta.

Lisäksi ehdotamme, että Helsingin seurakuntayhtymä pikimmiten toimittaa Helsingin kaupungille kaavamuutoshakemuksen koskien Alppilan kirkon korttelin aluetta, jotta tontti ja kiinteistö saadaan mukaan lähikortteleita koskevaan kehitystyöhön.

## **Perustelut**

Alppilan kirkko sijaitsee Linnanmäen huvipuiston vieressä paraatipaikalla. Kirkon kiinteistön aktiivisella kehittämisellä voitaisiin välttää tilanne, jossa kirkko seisoo vuosikausia suljettuna ja rapistuen huvipuiston kävijöiden katseiden kohteena. Kirkolle ja sen yhteisöllisille tiloille on paljon käyttöä, ja kirkko on toiminut alppilalaisten lisäksi monen vieraskielisen yhteisön kotikirkkona. Jotta Alppilan kirkon kiinteistöä päästään pikimmiten kehittämään myös osana muita lähialueita, tarvitaan tähän yhtymän kiinteistöosaston, luottamushenkilöiden ja alueen seurakunnan tiivistä yhteistyötä, proaktiivisuutta sekä lisäresurssia ehdotetun kehitysryhmän muodossa.

Alppilan kirkon kehitysryhmä voisi osaltaan toimia pilottina kirkkojen ja muiden tilojen kehittämistyössä. Mikäli kokemukset tällaisen ryhmän toiminnasta olisivat hyviä, voitaisiin mallia hyödyntää vastaisuudessa muidenkin samankaltaisessa tilanteessa olevien tilojen kehittämisessä. Kokeilun onnistuessa jatkossa vastaava ryhmä perustettaisiin merkittävien tilaluopumisten yhteydessä jo valmisteluvaiheessa.

## **Allekirjoittajat**

Lauri Grünthal  
Maija Anttila  
Sanna Frisk  
Mirka Haili